

UNIUNEA EUROPEANĂ

Comitetul Regiunilor

Raport de monitorizare GECT 2013 Spre o nouă politică de coeziune

Rezumat

**Rezumatul a fost elaborat de METIS GmbH
(autori: Jürgen Pucher, Alexandra Frangenheim și Alice Radzyner).
Acesta nu reprezintă poziția oficială a Comitetului Regiunilor.**

Informații suplimentare privind Uniunea Europeană și Comitetul Regiunilor puteți găsi la adresa: <http://www.europa.eu> și, respectiv, <http://www.cor.europa.eu>.

© Uniunea Europeană, februarie 2014

Reproducerea parțială este permisă, cu condiția menționării explicite a sursei.

COR-2014-00693-00-00-ETU-TRA (EN) CBERB/dg

Rezumat

Comitetul Regiunilor publică periodic un raport de monitorizare privind dezvoltarea grupării europene de cooperare teritorială (GECT). Până la sfârșitul anului 2013 fuseseră înființate în total 43 de GECT, care cuprindeau circa 750 de autorități naționale, locale și regionale din 20 de state membre ale UE. În prezent, încă 16 GECT sunt în curs de constituire.

Cadrul juridic și punerea în aplicare la nivel național

Regulamentul (UE) nr. 1302/2013 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1082/2006 privind o grupare europeană de cooperare teritorială (GECT) a fost adoptat la 17 decembrie 2013 și va intra în vigoare la 22 iunie 2014. Modificările vor duce la simplificarea procedurilor și vor lărgi gama entităților care se pot înscrie în categoria GECT, oferind elementele necesare facilitării funcționării acestor grupări, în conformitate cu propunerile formulate de CoR. Celelalte reglementări privind noua politică de coeziune deschid și ele noi perspective pentru GECT.

Până la finalul lui 2013, situația nu se schimbase în statele membre comparativ cu 2011. Prevederile naționale relevante au fost adoptate în aproape toate statele membre, cu excepția Austriei, Germaniei și Belgiei, state federale.

Aderarea Croației la UE, la 1 iulie 2013, oferă perspectiva înființării de noi GECT, marcând așadar începutul unei noi etape în evoluția acestora. Autoritățile locale și regionale din Croația s-au implicat foarte activ în proiecte GECT precum coridorul de transport din Europa Centrală. CoR a depus eforturi susținute pentru a plasa GECT pe ordinea de zi, în cursul etapei de pregătire a aderării Croației.

Croația a pus în aplicare Regulamentul GECT printr-o lege care a intrat în vigoare la 1 iulie 2013.

Prezentare generală a situației actuale a GECT

GECT înființate în 2013 sau în ultima parte a lui 2012

Între sfârșitul anului 2012 și cel al lui 2013 au fost create unsprezece GECT (în 2012 fuseseră înființate șase GECT). Aceste noi GECT sunt situate în majoritate în Europa Centrală și își propun în general să ofere un cadru instituțional proiectelor sau programelor existente și deci să își ducă la bun sfârșit rolul tradițional.

Tabelul 1. Noi GECT incluse ca studii de caz

#	Denumire	Țări	Caracteristici	Data constituirii
1	GECT Via Carpatia	HU, SK	GECT care include 2 membri NUTS 3, creată în scop de cooperare generală.	31.5.2013
2	Parcul Marin Internațional „Bouches de Bonifacio”	FR, IT	GECT înființată în vederea consolidării cooperării transfrontaliere în parcul marin internațional.	11.3.2013
3	GECT Tritia	CZ, PL, SK	Parteneriatul instituit între patru regiuni vizează sprijinirea coeziunii economice și sociale în cadrul zonei vizate.	25.2.2013
4	GECT Euroregiunea „Senza Confini”	AT, IT	Parteneriatul dintre cele două state membre are ca obiectiv general întărirea cooperării celor trei regiuni care îl alcătuiesc, în vederea sporirii coeziunii economice și sociale.	21.12.2012
5	GECT Regiunea Spoločný	CZ, SK	Această GECT cuprinde 22 de localități aflate în regiunea de graniță dintre Slovacia și Cehia. Ea își propune să ofere un cadru instituțional cooperării transfrontaliere.	22.5.2013
6	GECT „Secrétariat du Sommet de la Grande Région”	BE, DE, FR, LU	Această GECT, alcătuită din 10 membri, urmărește să consolideze statutul de teritoriu comun al așa-numitei „Grande Région”.	30.6.2013
7	GECT TATRY Ltd.	PL, SK	GECT compusă din două regiuni și având ca obiectiv o punere mai eficientă în aplicare a proiectelor din cadrul noului program de cooperare transfrontalieră dintre Polonia și Slovacia pentru perioada 2014-2020.	20.9.2013
8	GECT „Parc européen / Parco europeo Alpi Marittime - Mercantour”	FR, IT	Obiectivul îl constituie facilitarea și promovarea cooperării transfrontaliere pe teritoriul celor două parcuri.	23.5.2013
9	GECT Sajó-Rima / Slaná-Rimava	HU, SK	GECT cuprinzând patru parteneri care își propun să coopereze în domeniile agriculturii, industriei, comerțului și turismului.	3.4.2013

Ultimele GECT a căror înființare a fost adusă la cunoștința CoR sunt Torysa și Svinka, localizate amândouă între Ungaria și Slovacia și având sediile la Sáradsány (HU) și respectiv Tolcsva (HU). Ele au fost înregistrate la 9 octombrie 2013, dar, din cauza faptului că au fost notificate prea târziu Comitetului Regiunilor, nu figurează în prezentul studiu.

GECT înființate în 2012

În 2012 au fost create șase GECT. În 2013, aceste grupări se aflau încă într-un stadiu incipient de dezvoltare. Trebuie remarcat mai ales rolul GECT EUKN, alcătuită exclusiv din autorități naționale. Ea ar putea servi ca instrument de instituționalizare a anumitor domenii de cooperare interguvernamentală.

GECT înființate înainte de 2012

Marea majoritate a GECT constituite înainte de 2012 au continuat să evolueze și să pună în aplicare noi proiecte. În această secțiune este examinată situația acelor GECT care au fost create înainte de 2012 și sunt oferite informații amănunțite privind indicatorii-cheie. În cazul a opt dintre aceste grupări, nu a fost posibilă prezentarea de informații actualizate.

O prezentare pe scurt a grupărilor – către o nouă politică de coeziune

Sub aspect cantitativ, GECT au înregistrat în 2013 un progres considerabil. Obiectivul general al GECT îl reprezintă înființarea de parteneriate pentru dezvoltare. Cele 41 de grupări menționate în raport regroupează în prezent circa 750 de instituții de pe tot cuprinsul UE, teritoriile reprezentate de acestea numărând 76 de milioane de locuitori¹. Natura parteneriatelor variază de la cooperarea locală de mică amploare sau cea locală și regională, la parteneriate pe mai multe niveluri. Aproximativ jumătate dintre parteneriate pot fi considerate ca având caracter predominant local.

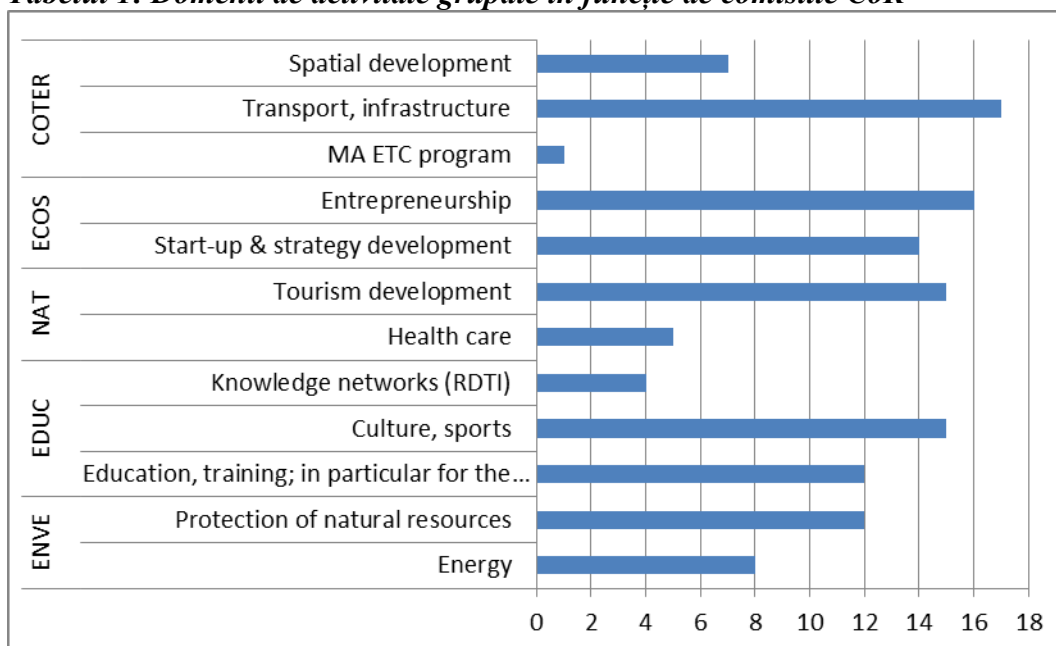
Grupările „Bánát-Triplex Confinium” și „Eurodistrictul Strasbourg-Ortenau” și-au extins parteneriatul.

¹ Rețeaua transnațională privind politica urbană, intitulată EUKN, și GECT care acționează în calitate de autoritate de management pentru un program multilateral de cooperare transfrontalieră nu au fost luate în calcul.

Domenii de activitate

În mare, GECT își propun să desfășoare o mare varietate de activități. Grupările operează în contextul cooperării teritoriale europene, acoperind o gamă largă și diversă de acțiuni. Majoritatea GECT pot fi privite ca inițiative extinse ce vin în sprijinul acțiunilor comune de elaborare a politicilor și concepere a strategiilor. Acest tip de GECT prezintă o abordare ce constă în analizarea și consolidarea unor noi modalități de punere în practică a guvernantei și coeziunii. Un număr considerabil de GECT nu își definesc în prealabil temele de cooperare. Graficul care urmează oferă o imagine de ansamblu asupra principalelor domenii de intervenție. Covârșitoarea majoritate a GECT se ocupă de cel puțin un subiect.

Tabelul 1: Domenii de activitate grupate în funcție de comisiile CoR

Sursa: Metis GmbH, baza de date GECT

Rolul potențial al GECT în contextul fondurilor structurale și de investiții europene 2014-2020 (Europa 2020)

Datorită caracterului său multidimensional, documentul orientativ principal, și anume Strategia Europa 2020, este greu de perceput în toate detaliile. Din acest motiv, potențialele contribuții ale GECT la strategie sunt definite pe baza așa-numitelor șapte inițiative emblematice. În prezent, posibilități însemnate de intervenție pot fi identificate în cadrul inițiativelor emblematice „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor” (energie și gestionarea deșeurilor), „Tineretul în mișcare”, „O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă” (în virtutea necesității combaterii ratei ridicate a șomajului, mai ales în cazul tinerilor) și „O Uniune a inovării”.

Perspectivă privind perioada 2014-2020

Pentru perioada 2014-2020, în noua politică de coeziune a fost introdus un nou set de instrumente care să consolideze dimensiunea strategică a fondurilor structurale și de investiții europene². Ancheta desfășurată a scos la iveală faptul că acestor instrumente li se acordă o atenție deosebită, mai ales celui reprezentat de investiția teritorială integrată (ITI), 15 din cele 21 de GECT respondente manifestându-și interesul pentru acesta. În jur de jumătate dintre GECT sunt interesate de planurile comune de acțiune (PCA) și de dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (DLRC). Cu toate acestea, unii dintre participanții la anchetă au afirmat că este nevoie de mai multă îndrumare din partea Comisiei, deoarece numai acordurile pragmatice și eficiente de punere în aplicare constituie argumente care îi pot convinge pe administratorii programelor de cooperare teritorială europeană să sprijine conceperea și evoluția acestor din urmă instrumente.

GECT aflate în etapa de constituire

În prezent sunt în curs de constituire 16 GECT, dintre care trei au deja personalitate juridică. Două GECT au fost înființate în vederea realizării unor obiective „extraordinare”: GECT CODE 24 reprezintă urmarea dată proiectului INTERREG IV B, ce vizează dezvoltarea coridorului Rotterdam-Genova, iar GECT „Orașele ceramicii” a fost creat pentru a promova cooperarea transnațională în domeniul ceramicii artizanale.

² Implementarea planului comun de acțiune – pe baza experienței dobândite sub aspectul fondurilor structurale europene – trebuie să se orienteze strict către rezultate, plecând de la activitățile cu un grad înalt de standardizare, care pot fi considerate costuri unitare standard.

Tabelul 2. Prezentare generală a GECT aflate în curs de înființare (la 31 decembrie 2013)

#	Denumire	Etapă	Țări
1	Aglomerația franco-luxemburgheză „Alzette-Belval”	În așteptarea notificării către CoR	Franța, Luxemburg
2	AEuCC - „Orașele ceramicii” ³	În așteptarea aprobării	Spania, Franța, Italia, România
3	Medgidia – Silistra	În așteptarea aprobării	Bulgaria, România
4	Eurocidade Valença do Minho Tui	În așteptarea aprobării	Portugalia, Spania
5	CODE 24 – Coridorul de dezvoltare Rotterdam-Genova	În pregătire	Țările de Jos, Germania, Elveția, Italia
6	CETC - Coridorul de transport din Europa Centrală	În pregătire	Suedia, Polonia, Republica Cehă, Slovacia, Ungaria, Croația, Slovenia
7	Europa – construirea unui viitor comun	În pregătire	Ungaria, România
8	„Drumul foceenilor”	În pregătire	Italia, Grecia, Spania, Franța, Malta
9	Eurodistrictul TransOderana	În pregătire	Germania, Polonia
10	Programul ESPON 2020	În pregătire	UE 28 + 4
11	Békés-Arad	În stadiu de idee	România, Ungaria
12	Pro Comitatu	În stadiu de idee	Slovacia,...
13	Donauhanse	În stadiu de idee	Germania, Austria, Ungaria, Serbia, România, Bulgaria, Ucraina
14	Euroregiunea Meuse-Rin	În stadiu de idee	Belgia, Țările de Jos, Germania
15	Euroregiunea Coridorul VIII	În stadiu de idee	Italia, Albania, Grecia, Macedonia, Bulgaria

³ Din această grupare fac parte 98 de localități din 4 țări. Pentru aceaste localități nu sunt disponibile detalii geografice, motiv pentru care harta de pe pagina următoare oferă doar o imagine generală a localizării (în centrul celor patru țări).